T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KÜTAHYA BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 51

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 2
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu....3
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 5
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 6
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 9: Amortisman Ayrılmamış Maddi Varlıklar....15
Tablo 10:Doğrudan Temin Usulüyle Kiralanarak Yıl Boyunca Kullanılan Araçlara İlişkin Liste 26
Tablo 11: Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait İlan ve Reklam Beyanname Sayıları....42
Tablo 12:Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait Çevre Temizlik Vergisi Beyanname Sayıları....42
Tablo 13: Avans ve Kredilerin Kapatılma Süreleri....46

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ: Anonim Şirket

BEM-BİR-SEN: Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazlarının Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

2. Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması

3. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve İlgili Hesapların Kullanılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Eksik Tutarlarla Takip Edilmesi

2. Yazılım ve Lisans Alımlarının Doğrudan Gider Kaydedilmesi

3. Peşin Yapılan Taşınmaz Satışlarında Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının Kullanılması

4. Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

5. İdarenin Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi Hakkının Kullanılmaması

6. Açık İhale ile Yapılması Gereken Araç Kiralama Hizmet Alımının Doğrudan Temin Yöntemiyle Parçalara Bölünerek Yapılması

7. Ticari Plakaların İhale Suretiyle Satışının Yapılması, Özel Halk Otobüsü Hatlarının İse İhalesiz Kullandırılması

8. Evsel Katı Atık Ücretlerinin Hatalı Belirlenmesi

9. Bazı Binalarda Emlak Vergisinin Hesabında Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi

10. Bazı İş Yerlerine Emlak Vergisi Tahakkukunun Mesken Üzerinden Yapılması

11. İdare Tarafından Kiraya Verilen İş Yerlerinden Bazılarında İlan ve Reklam Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması

12. İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması

13. Belediye Maden Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

www.balioglu.net

14. Otopark Hesabında Toplanması Gereken Paraların Cari Hesaplarda Toplanması ve Otopark Yapımı Yerine Cari Harcamalarda Kullanılması

15. Kurum Mutemetleri Tarafından Kullanılan İş Avans ve Kredilerinin Kapatılmasında Mevzuatta Belirlenen Sürelere Uyulmaması

16. İdarenin Sahibi Olduğu Otogar Bütçe İçi İşletmesinin Vergi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

17. Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Kütahya Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

www.balioglu.net

Kütahya Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 5 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri Müdürlüğüdür. Başkana bağlı 2 adet memur başkan yardımcısı, 3 adet meclis üyesi başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 25 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır:

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	752	330
Sözleşmeli Personel	-	19
Kadrolu İşçi	369	40
Geçici İşçi	-	-
Toplam	**1121**	**389**
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1190

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Kütahya Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Kütahya Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri		41.524.000,00	1.085.000,00	42.609.000,00	34.603.320,22	8.005.679,78	0,00
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri		5.986.000,00	290.000,00	6.276.000,00	5.187.451,72	1.088.548,28	0,00
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri		149.155.000,00	24.661.500,00	173.816.500,00	136.444.579,38	37.371.920,62	0,00
4	Faiz Giderleri		35.963.000,00	705.000,00	36.668.000,00	30.050.136,88	6.617.863,12	0,00
5	Cari Transferler		14.612.000,00	275.000,00	14.887.000,00	11.252.445,51	3.634.554,49	0,00
6	Sermaye Giderleri	35.700.000,00	139.058.000,00	-6.585.000,00	168.173.000,00	103.106.445,82	65.066.554,18	0,00
7	Sermaye Transferleri		1.000,00	195.000,00	196.000,00	195.000,00	1.000,00	0,00
8	Borç Verme		1.000,00	0,00	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
9	Yedek Ödenek		32.200.000,00	-20.626.500,00	11.573.500,00	0,00	11.573.500,00	0,00
Toplam		**35.700.000,00**	**418.500.000,00**	**0,00**	**454.200.000,00**	**320.839.379,53**	**133.360.620,47**	**0,00**

Kütahya Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 418.500.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 35.700.000,00 TL ile birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 454.200.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 320.839.379,53 TL Bütçe Gideri yapılmış, kalan 133.360.620,47 TL ödenek iptal edilmiştir.

Kütahya Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde 418.500.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 510.500.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüştür. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 20'nci maddesine göre, alınan borçların anapara ödemeleri gider bütçesinde gösterilemeyeceğinden, yıl içerisinde ödenmesi öngörülen 92.000.000,00 TL'lik borç ana ödemesi; "Finansmanın Ekonomik Sınıflandırması Cetveli"nde gösterilmiştir. Buna karşılık tahmini gelir bütçesindeki 92.000.000,00 TL'lik fazlalık, söz konusu borçların anapara ödemelerinin kaynağı olarak öngörülmüştür.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	34.750.000,00	29.146.751,58	486.831,44	28.659.920,14	82,47
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	69.000.000,00	81.552.547,12	10.163.251,80	71.389.295,32	103,46
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	2.200.000,00	3.678.447,87	11.000,00	3.667.447,87	166,70
05- Diğer Gelirler	204.000.000,00	227.746.158,90	472.212,73	227.273.946,17	111,40
06- Sermaye Gelirleri	201.570.000,00	79.070.733,09	109.151,12	78.961.581,97	39,17
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-1.020.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**510.500.000,00**	**421.194.638,56**	**11.242.447,09**	**409.952.191,47**	**80,30**

www.balioglu.net

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 80,30 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%82,47) ve sermaye gelirleri (%39,17) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01-Personel Giderleri	41.524.000,00	34.603.320,22	83,33
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.986.000,00	5.187.451,72	86,66
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	149.155.000,00	136.444.579,38	91,48
04- Faiz Gideri	35.963.000,00	30.050.136,88	83,56
05- Cari Transferler	14.612.000,00	11.252.445,51	77,01
06- Sermaye Giderleri	174.758.000,00	103.106.445,82	59,00
07- Sermaye Transferleri	1.000,00	195.000,00	19500,00

08- Borç Verme	1.000,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	32.200.000,00	0,00	0,00
Toplam	**454.200.000,00**	**320.839.379,53**	**70,64**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 70,64 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır:

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	23.566.045,51	25.522.082,83	29.146.751,58	8,30	14,20
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	67.322.400,18	72.040.229,51	81.552.547,12	7,01	13,20
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.693.392,49	2.693.040,38	3.678.447,87	-0,01	36,59
Diğer Gelirler	168.763.117,14	184.495.290,44	227.746.158,90	9,32	23,44
Sermaye Gelirleri	18.601.714,10	88.939.370,20	79.070.733,09	378,12	-11,10
Toplam	**280.946.669,42**	**373.690.013,36**	**421.194.638,56**	**33,01**	**12,71**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	975.050,93	1.362.215,10	11.242.447,09	39,71	725,31
Net Toplam	**279.971.618,49**	**372.327.798,26**	**409.952.191,47**	**32,99**	**10,11**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 37.624.393,21 TL'lik (%10,11) artış göstermiştir.

Bu çerçevede; Sermaye Gelirlerinde 9.868.637,11 TL (%11,10) azalış olmasına rağmen, vergi gelirlerinde 3.624.668,75 TL (%14,20), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde 9.512.317,61 TL (%13,20), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 985.407,49 TL (%36,59); diğer gelirlerde 43.250.868,46 TL (%23,44) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmıştır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	25.041.302,20	31.185.593,69	34.603.320,22	24,54	10,96

www.balioglu.net

SGK Devlet Prim Giderleri	3.890.111,91	4.746.069,30	5.187.451,72	22,00	9,30
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	108.982.334,94	130.663.947,51	136.444.579,36	19,89	4,42
Faiz Giderleri	26.541.297,86	48.286.270,12	30.050.136,88	81,93	-37,77
Cari Transferler	8.363.828,65	9.207.831,44	11.252.445,51	10,09	22,21
Sermaye Giderleri	249.589.435,62	145.168.401,93	103.106.445,84	-41,84	-28,97
Sermaye Transferleri	47.500,00	6.000.000,00	195.000,00	12531,58	-96,75
Borç Verme	300.000,00	0,00	0,00	-100,00	0,00
Toplam	**422.755.811,18**	**375.258.113,99**	**320.839.379,53**	**-11,24**	**-14,50**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 54.418.374,46 TL (%14,50) azalmıştır.

Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 3.417.726,53 TL (%10,96), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 441.382,42 TL (%9,30), Mal alım ve hizmet giderlerinnin 5.780.631,85TL (%4,42), cari transferleri giderlerin 2.044.614,07 TL (%22,21) arttığı görülmektedir.

Faiz giderlerinde 18.236.133,24 TL'lik (%37,77), sermaye giderlerinde 42.061.956,09 TL'lik (%28,97) ve sermaye transferlerinde 5.805.000,00TL'lik (%96,75) azalış olmuş, özellikle bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla tasarrufa gidilerek, sermaye giderleri azaltılmış ve bütçe denkliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 242.948.123,91 TL, Faaliyet Geliri 377.547.893,00 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 134.599.769,09 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kütahya Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	BELDE AŞ	5.500.000,00	5.091.953,00	92,58
2	SİMPAŞ AŞ	10.000.000,00	8.897.068,00	88,97
3	YONCALI DÜBECİK KAPLICALARI AŞ	1.200.000,00	407.880,00	33,99
4	ÇİNİGAZ AŞ	57.000.000,00	5.700.000,00	10,00

www.balioglu.net

5	TASARIM TEKNOKENT YÖNETİCİLERİ AŞ	1.250.000,00	237.500,00	19,00
6	KÜTAHYA BELEDİYESİ ÖZEL GÜVENLİK VE PERSONEL AŞ	100.000,00	100.000,00	100,00

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye şirketinin Hisse Oranı (%)
1	BELDE AŞ	SİMPAŞ AŞ	5.500.000,00	1.020.745,00	10,20
2	SİMPAŞ AŞ	BELDE AŞ	10.000.000,00	392.668,00	7,13

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Kütahya Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

www.balioglu.net

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

www.balioglu.net

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

www.balioglu.net

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

www.balioglu.net

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İdarenin muhasebe ve mali işlemleri ile mali raporlarının güvenilirliği, büyük ölçüde etkili bir iç kontrol sisteminin varlığına bağlıdır. Bunun için de, öncelikle, 5018 sayılı Kamu Mali Kontrol ve Yönetimi Kanunu gereğince, bu Kanun'a tabi kurumların, iç kontrol amacına yönelik gerekli düzenlemeleri yapmaları gerekmektedir. Bu amaçla, iç kontrol ve iç denetim birimlerinin oluşturulması, kontrol faaliyetlerinin yürütülmesi, iç denetim faaliyetleri ve denetim sonuçlarının değerlendirilmesi, bilişim sisteminin güvenilirliği için gerekli tedbirlerin alınması, mali işlem süreçleriyle ilgili olarak her türlü bilgi iletişiminin kolaylıkla sağlanması, üst yönetimce de kontrol faaliyetlerinin izlenmesi ve desteklenmesi büyük önem kazanmaktadır.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Bu kapsamda;

- İdare organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar belirlenerek yazılı hale getirilmiştir.

- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne göre üst yönetici tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde yetki devirleri yazılı olarak belirlenmiştir.

- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne göre hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak amacıyla dikkate alınması gereken görevler ayrılığı ilkesi İdare tarafından uygulanmıştır.

- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı, Stratejik Plan, Performans Programı mevzuata uygun olarak hazırlanmıştır.

- Kamu İç Kontrol Rehberinde yer verilen kriterlere göre belirlenmesi gereken hassas görevler belirlenmemiş, riskleri azaltmak için öngörülen rotasyon, yedek personel görevlendirmesi gibi özel kontrol mekanizmaları oluşturulmamıştır.

- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne göre amaç ve hedeflerin gerçekleşmesini

engelleyebilecek kurumsal riskler ile iç kontrol risklerinin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve bu risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik kontrol faaliyetleri tamamlanmamıştır.

- Gelir, gider, varlık ve yükümlülüklere ilişkin malî karar ve işlemlerin harcama birimleri ve mali hizmetler birimi tarafından İdarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programları, merkezi yönetim bütçe kanunu ve ilgili diğer mevzuata uygunluk yönünden kontrol edilmesini sağlayan ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrolre İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur.

- 5018 sayılı Kanun'a göre idarelerce her yıl hazırlanması gereken Faaliyet Raporu, mevzuata uygun olarak hazırlanmış ve idarenin internet sayfasında yayımlanmıştır.

- İdare için 3 adet iç denetçi kadrosu öngörülmüş olup İdarede 1 adet iç denetçi görev yapmaktadır.

Belirtilen hususlar kapsamında, İdarede mevcut iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde, yürürlükteki iç kontrol mevzuatının gereklerinin kısmen yerine getirildiği değerlendirilmektedir.

www.balioglu.net

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kütahya Belediyesinin 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazlarının Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi

İdare taşınmazlarının cins tashihi ve yeniden değerleme işlemleri tamamlanmamış ve bunlara bağlı olarak da muhasebe bilgileri güncellenememiştir.

Taşınmazların yönetimi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. Hazine ve Maliye Bakanlığınca; 5018 sayılı Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 1'inci maddesinde, Yönetmelik'in amacının; genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek olduğu belirtilmiş ve Yönetmelik'in diğer maddelerinde kamu idarelerinin tasarrufunda bulunan taşınmazların kaydına ve buna ilişkin cetvellerin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu işlerle ilgili görev, yetki ve sorumluluklar belirlenmiştir.

www.balioglu.net

Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre:

Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri; kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olup kayıtların belgeye dayanması esastır. "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınacaktır.

Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilecek ve taşınmazların kayıtlara alınan değeri, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenecektir. Ayrıca, kayıt işlemleri, taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsamaktadır.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre:

Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacak olup kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapacaklardır. Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanacaktır.

Diğer yandan, aynı Yönetmelik'in geçici 1'inci maddesinde de, tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtildiği üzere, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince; tapu bilgilerinin temin edilerek fiili envanterin yapılması, mevzuatında belirtilen şekilde kayda esas değerlerinin tespit edilmesi ve yeniden değerleme yapılması, her bir taşınmaz için cins tashihi işlemlerinin yapılması, taşınmaz icmal cetvellerinin konsolide edilmesi, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği taşınmazların mali tablolarda gösterilmesi ve tüm bu taşınmaz kayıt işlemlerinin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Ancak, İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; taşınmaz tapu bilgileri ile fiili durum uyumlulaştırılmasının yapılmasına rağmen, cins tashihi ve yeniden değerleme işlemlerinin tamamlanamadığı ve bunlara bağlı olarak da muhasebeleştirme kayıtlarının güncellenemediği; belirtilen eksikliklerin hâlihazırda da devam ettiği tespit edilmiştir.

Denetim tespitine binaen İdare tarafından; mülkiyeti İdareye ait olan tüm taşınmazların kayıt altına alındığı ve otomatik olarak numaralandırıldığı, bu nedenle numaralandırılmamış taşınmazın bulunmadığı, taşınmazların cins tahsislerinin yapılması noktasında devam eden işlemlerin bulunduğu, Yönetmelik hükümleri gereğince "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu"nda 4900'ün üzerinde taşınmazın kayıt altına alındığı ve bu sayının devir, ihdas, tevhit vb. işlemler nedeniyle her gün değişkenlik gösterdiği, değerlemesi yapılan 2500'ün üzerinde taşınmazın bulunduğu, kalan taşınmazların ise 2021 yılında tamamlanmasının hedeflendiği, İdareye ait taşınmazların ay içerisindeki hareketlerinin Emlak ve İstimlak Müdürlüğü tarafından Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderildiği ve gerek kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen gerekse kamu kurum ve kuruluşlarından tahsis edilen taşınmazlara ilişkin bilgilerin de Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderildiği ifade edilmiştir.

İdare tarafından, kayıt altına alınan taşınmazların numaralandırıldığı ifade edilmişse de, cins tashihi işlemlerinin henüz tamamlanmadığı, bunlara bağlı olarak da taşınmazların muhasebede kayıtlı değerlerinin güncellenemediği anlaşılmaktadır.

Belirtilen kayıt işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle, 2020 yılı mali tablolarında 25-Maddi Duran Varlıklar Hesap Grubu açısından hatalı bilgi oluşmasına sebebiyet verilmiştir.

BULGU 2: Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması

İdarenin maddi duran varlık grubunda kayıtlı bazı maddi duran varlıklar için hiç amortisman ayrılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25-Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin olan "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 187'nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (ç) bendinde; amortismana tabi varlıkların neler olduğu, bunlara ilişkin uygulanacak amortisman süre, yöntem ve oranlarına ilişkin esas ve usullerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, ayrılan amortismanların nasıl muhasebeleştirileceği ve varlıkların amortisman hesaplanmasına esas alınacak değerinin nasıl tespit edileceği düzenlenmiştir.

Maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesini izlemek için kullanılan 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabı da aynı Yönetmelik'in 202'nci ve 203'üncü maddelerinde açıklanmıştır.

Amortisman ve tükenme payı ayrılmasına ilişkin usul ve esaslar ile, uygulanacak amortisman ve tükenme payının süre, yöntem ve oranlarının neler olacağı ise 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" başlıklı 47 sıra numaralı Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde açıklanmıştır.

Yukarıda açıklanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile bahsi geçen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin söz konusu hükümlerine aykırı olarak İdarenin maddi duran varlık grubunda kayıtlı bulunmasına rağmen 2020 yılı sonu itibariyle bazı varlıklar için hiç amortisman ayrılmadığı, görülmüştür. Aşağıda yer verilen tabloda bu duruma ilişkin örnekler yer almaktadır.

Tablo 9: Amortisman Ayrılmamış Maddi Varlıklar

Hesap kodu	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)

www.balioglu.net

251.XX.04.00	Kanalizasyon Hatları	31.816.370,49	0,00	31.816.370,49
251.XX.99.00	Diğer Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	92.261.739,69	0,00	92.261.739,69
253.01.02.	Enerji Tesisleri	1.752.300,00	0,00	1.752.300,00

Denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulguda belirtilen ve amortisman ayrılmayan maddi duran varlıkların amortismanları için amortisman hesabı çalıştırılması yönünde Bilgi İşlem Müdürlüğü tarafından yazılım firmasına bildirimde bulunulduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdarenin maddi varlıklarından bir kısmı için amortisman ayrılmaması, bilançoda 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının eksik tutarla yer almasına neden olmaktadır.

BULGU 3: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması ve İlgili Hesapların Kullanılmaması

www.balioglu.net

İdarece, muhasebenin temel kavramlarından olan ihtiyatlılık ve dönemsellik kavramı gereği sürekli işçiler ile taşeron işçilere ilişkin olarak ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılıkları ayrılmamış olup söz konusu durum taşeron işçilerin belediye şirketinde istihdam edilmeye başlamasından sonra da devam etmiştir.

Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik'in "Ödeme usulü" başlıklı 8'inci maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işveren tarafından çalıştırılan işçilerin bu Yönetmelik hükümlerine göre tespit edilen sürelere ilişkin kıdem tazminatlarının, ilgili kamu kurum veya kuruluşunca mülga 1475 sayılı Kanun'un yürürlükte olan 14'üncü maddesi kapsamında ödeneceği ifade edilmiştir.

Diğer yandan, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde, dönemsellik kavramı; *"kamu idarelerinin faaliyetleri, belirli dönemlerde raporlanır ve her dönemin faaliyet sonuçları diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanır."* şeklinde, ihtiyatlılık kavramı ise; *"muhasebe uygulamasında muhtemel risklere ve olaylara karşı bu Yönetmelik'te belirtilen durumlarda karşılık ayrılır."* şeklinde tanımlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 330'uncu maddesinde, mevzuat hükümlerine göre

ayrılacak uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının bu hesaba kaydedileceği; "Hesabın işleyişi" başlıklı 331'inci maddesinde ise, hesaplanan kıdem tazminatı karşılıklarının 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630-Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği ve vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının ise 472-Kıdem Tazminatı Hesabına borç, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 281'inci maddesinde de, bu hesabın mevzuat hükümlerine göre ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatı karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; 2021 yılında emekli olacak personelin toplam kıdem tazminatının 2.842.344,39 TL olarak hesaplandığı; ancak yılsonu bilançosunda 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 2.031.086,68 TL, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının 34.527.698,05 TL olarak göründüğü; 2020 mali yılı ve geçmiş dönemlerde düzenli olarak kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı; ancak, 2020 yılsonu itibari ile kadrolu ve belediye şirket işçilerinin toplam kıdem tazminatı karşılıklarının 39.063.509.23 TL ve toplam kıdem tazminatı tutarının 2020 yılına isabet eden kısmının ise 5.761.674,46 TL olduğu tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulguda belirtilen 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına ilişkin olarak 24.05.2021 tarihli ve 12641 yevmiye numaralı Muhasebe İşlem Fişi ile gerekli düzeltmelerin yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak, söz konusu düzeltici işlemin yılında yapılmaması nedeniyle İdarenin 2020 yılı mali tablolarında 472-Kıdem Tazminatları Karşılığı Hesabı 1.693.466,79 TL eksik, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı 811.257,71 TL fazla ve 630-Giderler Hesabı da 5.761.674,46 TL eksik tutarla yer almıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Eksik Tutarlarla Takip Edilmesi

İller Bankası tarafından mevzuat gereği İdarenin vergi gelirlerinden kesilen idare ortaklık payları 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında eksik olarak izlenmektedir.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Kanunu'nun "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında; *"Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir."* hükmü yer almaktadır.

Mezkûr maddenin (3) numaralı fıkrasında ise, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Hazine ve Maliye Bakanlığı ile İller Bankası AŞ tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 178'inci maddesinde, bu hesabın kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; hesabın işleyişinin düzenlendiği 180'inci maddesinde ise ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermayenin bu hesaba borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

İller Bankası AŞ'nin, Belediye Bilgi ve Veri Bankası modülündeki verilerinin incelenmesi neticesinde, İdareye gönderilen merkezi idare vergi geliri paylarının toplamı üzerinden aylık yüzde iki oranında kesilen İLBANK sermaye payının toplam tutarının 2020 yılı sonu itibariyle 30.921.141,45 TL olduğu, ancak İdarenin İLBANK nezdinde kesilen ortaklık paylarının izlendiği 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının 2020 yılı mali tablolarında 30.014.635,92 TL olarak yer aldığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulguda belirtilen hatanın 18.05.2021 tarih ve 12264 yevmiye numaralı Muhasebe İşlem Fişi ile düzeltildiği ifade edilmiştir.

Ancak söz konusu düzeltici işlemin yılında yapılmaması nedeniyle, İdarenin 2020 yılı mali tablolarında 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı 906.505,53 TL eksik tutarla yer almıştır.

BULGU 2: Yazılım ve Lisans Alımlarının Doğrudan Gider Kaydedilmesi

İdare tarafından gerçekleştirilen yazılım harcamaları 260-Haklar Hesabı yerine doğrudan 630-Giderler Hesabına kaydedilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260-Haklar Hesabının niteliğinin düzenlendiği 210'uncu maddesinde, bu hesabın; bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı, 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabının niteliğinin düzenlendiği 214'üncü maddesinde ise, bu hesabın; maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılabilecekleri süre içerisinde yok edilmesini izlemek için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Diğer yandan amortisman ve tükenme paylarına ilişkin 47 seri no.lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nin "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin (2) numaralı fıkrasında, tutarlarına bakılmaksızın maddi olmayan duran varlıklar hesap grubunda izlenen varlıklar için amortisman oranının %100 olduğu ifade edilmiştir. Başka bir deyişle söz konusu duran varlıkların hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Belediyenin Bilgi İşlem Müdürlüğünce 2020 yılında gerçekleştirilen yazılım alımlarına ilişkin harcamalarının incelenmesi neticesinde;

- "1 Yıllık Nitelikli Elektronik Sertifika ve 3 Yıllık Mobil Nes Alımı" işine ait 171,10 TL'lik ödemenin,

- "E-İhale Yazılım Güncelleme"sine ait 5.300,00 TL'lik ödemenin,

- "Saysis Web Tabanlı Otomasyon Programına ait Yasal Değişikliklerin ve Mevcut Programların İyileştirme Çalışmalarının Yapılması İşi"ne ait 235.000,00 TL'lik ödemenin,

- "E-İmza İçin Nitelikli Elektronik Sertifika Alımı Ve Güncellemeleri"ne ait 4.485,18 TL'lik ödemenin,

- "Mevcut Cad ve Gıs Lisanslarının Güncellenmesi, İlave Modül Lisans Alımı ve Teknik Destek İşi"ne ait 29.500,00 TL'lik ödemenin,

- "Diyos E-İhale Yazılımı Programının Güncellenmesi"ne ait 5.900,00 TL'lik ödemenin,

260-Haklar Hesabı yerine doğrudan 630-Giderler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir.

Bulguda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, yazılım alımlarının öncelikle 260-Haklar Hesabına kaydedilmesi ve yılsonlarında söz konusu alımların tamamına ilişkin amortisman tutarlarının da 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulguda belirtilen 260-Haklar Hesabına kaydedilmemesi gereken yazılım ve lisans alımlarının sehven 630- Giderler Hesabına kaydedildiği, bundan sonra gerçekleştirilecek yazılım ve lisans alımlarının 260-Haklar Hesabına kaydedilmesi hususunda azami özen gösterileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, İdare tarafından yazılım alımlarının doğrudan gider kaydedilmesi nedeniyle, İdarenin 2020 yılı mali tablolarında 260-Haklar Hesabı ile 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabı 280.356,28 TL eksik tutarla yer almıştır.

www.balioglu.net

BULGU 3: Peşin Yapılan Taşınmaz Satışlarında Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının Kullanılması

İdare tarafından peşin olarak yapılan arsa satışlarında 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı önce borçlu daha sonra alacaklı çalıştırılmakta; akabinde, bu hesaba alacak kaydı yapılırken 102-Banka Hesabına borç kaydı yapılmaktadır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 97'nci maddesinde, bu hesabın mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen ve bir yıl içerisinde tahsil edilmesi gereken diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılacağı;

"Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 98'inci maddesinde, maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile diğer faaliyet alacaklarından bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarların bu hesaba; içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarların ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına kaydedilerek izleneceği ve duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında kayıtlı tutarlardan, dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenlerin bu hesaba aktarılacağı;

"Hesabın işleyişi" başlıklı 99'uncu maddesinde ise, maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda; satış bedelinden tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutarlardan bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gerekenlerin bu hesaba, bir yıldan daha uzun bir süre içerisinde tahsili gerekenlerin 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz farkın ve mevzuatı gereğince diğer kamu idarelerine ayrılması gereken payların 630-Giderler Hesabına, ayrılmış olan birikmiş amortisman tutarlarının 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç; maddi duran varlığın kayıtlı değerinin ilgili maddi duran varlık hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu farkın 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği ve bu hesapta kayıtlı alacaklardan, nakden veya mahsuben yapılan tahsilatın bir taraftan bu hesaba alacak, 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabı ya da ilgili diğer hesaplara borç; diğer taraftan 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak, 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç kaydedileceği;

İfade edilmiştir.

İdarenin taşınmaz işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2020 yılında yapılan 30 adet taşınmaz satış işleminin tamamında, satışların peşin olmasına rağmen, 127-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının hatalı olarak satış tutarı kadar borçlu ve alacaklı çalıştırıldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Bulguda yer verilen mevzuat hükümlerine göre söz konusu hesabın İdareye ait taşınmazların taksitle satılması durumunda kullanılması; peşin yapılan taşınmaz satış işlemlerinin ise, doğrudan 100-Kasa Hesabı veya 102-Banka Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedilerek muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bundan sonraki uygulamalarda, sadece vadeli taşınmaz satışlarında Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının kullanılacağı, peşin taşınmaz satışlarında ise Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak doğru hesapların kullanılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, söz konusu peşin satışların mevzuatında düzenlendiği şekilde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Vadeli Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

İdarenin vadeli mevduat faiz gelirleri brüt tutarı üzerinden değil, stopaj kesintisi yapıldıktan sonra İdareye gönderilen net tutar üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde;

"*Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir*"

Aynı Yönetmelik'in "Faaliyet Sonuçları Tablosu ilkesi" başlıklı 6'ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde;

"*Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.*" hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Diğer yandan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102-Bankalar Hesabına ilişkin "Hesabın işleyişi" başlıklı 57'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a/6) bendinde; muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının 630-Giderler Hesabına borç, faiz tutarının içinde bulunulan aya ait kısmının 600-Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmının 181-Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedileceği, banka hesabına aktarılan tutarın tamamının aynı zamanda 805-Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800-Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; elde edilen faiz gelirleri 600-Gelirler Hesabına brüt tutar üzerinden kaydedilmeli, faiz gelirine ilişkin yapılan stopaj ise 630-Giderler Hesabında izlenerek gelir ve gider tutarları bütçe hesapları ile ilişkilendirilmelidir.

İdarenin 2020 yılı hesabının incelenmesi neticesinde; bankalardaki vadeli mevduat hesaplarından elde edilen faiz gelirlerinin net tutarlar üzerinden, diğer bir ifadeyle, yıl içinde elde edilen faiz gelirinin, gelir vergisi stopajı düşülerek muhasebe kayıtlarına alındığı görülmüştür.

Denetim tespitine binaen İdare tarafından, vadeli mevduat faiz gelirlerinin brüt tutar üzerinden muhasebeleştirilmeye başlandığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, mevduat faizlerinin net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi nedeniyle, İdarenin 2020 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda 600-Gelirler Hesabı ile 630-Giderler Hesabı 4.027,00 TL eksik tutarla yer almıştır.

BULGU 5: İdarenin Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi Hakkının Kullanılmaması

Belediyenin yetki ve sorumluluk alanındaki ambalaj atıklarının toplanması, taşınması, ayrıştırılması ve depolanması hizmetleri yetkisi, 2020 yılına kadar Kütahya İli Katı Atık Bertaraf Tesisleri Yapma ve İşletme Birliğine (KÜKAB) ait iken 05.02.2020 tarihli ve 79 sayılı Meclis Kararı ile KÜKAB tüzüğünden çıkarılarak Belediyeye geçirilmiştir. Bu yetki devrinden sonra Belediye sınırları içerisinde ambalaj atıkları toplanması işi yapılamamıştır.

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nda, atıkların üretiminin ve zararlarının önlenmesi veya azaltılması ile atıkların geri kazanılması ve geri kazanılabilen atıkların kaynağında ayrı toplanmasının esas olduğu; atık yönetim plânlarının hazırlanmasına ilişkin esasların, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Kanun gereği çıkarılan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde ambalaj atıklarının ayrı toplanmasından, 5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesi kapsamında büyükşehir belediye sınırları içerisinde ilçe belediyeleri ve 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi kapsamında belediyelerin sorumlu oldukları ifade edilmiştir.

Belirtilen sorumluluk kapsamında olmak üzere belediyeler; ambalaj atıklarının ayrı toplanması için mevzuatında yer alan hususlara uygun olarak toplama sistemini kurmakla, ambalaj atığı üreticileri tarafından toplama sistemine verilen ambalaj atıklarını ayrı toplamakla veya toplattırmakla; ambalaj atıklarının yönetimi için toplama ayırma tesisi kurmak/kurdurmakla, işletmek/işlettirmekle, kurduğu tesislere çevre lisanslı almak/aldırmakla veya bu faaliyeti çevre lisanslı toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştirmekle; ambalaj atıklarının yetkili olmayan kişiler tarafından toplanmasını önlemek amacıyla gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler.

Mezkûr Yönetmelik'in "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinin (5) numaralı fıkrasında, belediyelerin birlik üyesi olmaları ve birlik tüzüğünde yer alması halinde,

yönetim planının hazırlanması ve ambalaj atıklarının toplanması faaliyetlerinin, belediyeler adına üye oldukları birlik tarafından yerine getirileceği düzenlenmiştir.

Diğer yandan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde; "*Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.*" belediyenin yetkileri ve imtiyazları arasında sayılmıştır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 2020 yılı içerisinde ambalaj atıklarının toplanması, taşınması, ayrıştırılması ve depolanması hizmetleri yetkisinin yeterli ve gerekli alt yapı olmadan Belediyeye devredilmesi sonucu bu hizmetlerin yerine getirilemediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, ambalaj atıklarının toplanması, taşınması ve ayrıştırılarak geri dönüşüm tesislerine sevk edilmesi işi için 2. Tip Toplama Ayırma Tesisi Kurma/Kurdurma İşi ile ilgili ihale alt yapı çalışmalarının devam ettiği; 17.05.2021 tarihli ve 163 sayılı Belediye Meclis Kararı ile Belediye Encümenine yetki verildiği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Netice olarak; ambalaj atıklarının toplanması, taşınması, ayrıştırılması ve depolanması hizmetlerinin Belediye tarafından yerine getirilmesi, söz konusu hizmetlerin İdarece yapılmaması veya yapılamaması durumunda, ihale mevzuatına uygun olarak kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Açık İhale ile Yapılması Gereken Araç Kiralama Hizmet Alımının Doğrudan Temin Yöntemiyle Parçalara Bölünerek Yapılması

İdare tarafından yıl içerisinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilmesi gereken araç kiralama işi doğrudan temin usulüyle gerçekleştirilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde, idarelerin, bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu oldukları; eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin kısımlara bölünemeyeceği; bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler

arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği ifade edilmiştir.

Kanun'un "Uygulanacak ihale usulleri" başlıklı 18'inci maddesinde de, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde açık ihale, belli istekliler arasında ihale ve pazarlık usullerinden birinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise aynen;

"Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

...

d) Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (2020 yılı için 97.008,00 TL), diğer idarelerin beşmilyar (2020 yılı için 32.316,00 TL) Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar.

...." denilmiştir.

Yukarıda yer alan yasal düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulanabilecek usuller sayma suretiyle belirlenmiş ve doğrudan temin yoluyla bir ihtiyacın karşılanması uygulanabilecek ihale usulleri arasında sayılmamıştır. Bununla birlikte, yine Kanun'un 22'inci maddesinde hangi hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüyle karşılanabileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Doğrudan temine ilişkin açıklamalar" başlıklı 22.5.1.2. maddesinde; parasal limitlere bağlı olarak yapılacak ihtiyaç teminlerinde, piyasada yapılan fiyat araştırması sonucunda öngörülen parasal limitin aşılacağının tespit edilmesi halinde, ihtiyacın Kanun'un ilgili hükümlerine göre ihale yoluyla temin edilmesi gerektiği, açık ihale usulü ile temini gereken ihtiyacın, doğrudan temin için öngörülen parasal sınırların altında kalacak şekilde, adet bazında veya aynı ihale konusu içinde yer alabilecek nitelikteki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde, kalemlere veya gruplara bölünmek suretiyle doğrudan temin usulünün kullanılmasının, 4734 sayılı Kanun'un temel ilkelerine aykırılık teşkil ettiği ve bu yönde uygulamaların sorumluluk doğuracağı belirtilmektedir.

www.balioglu.net

İdarenin taşıt kiralama işlemlerinin incelenmesi neticesinde; aşağıdaki tabloda yer verilen araçların üçer aylık dönemler halinde, her bir dönemde de üç farklı müdürlük tarafından doğrudan temin için öngörülen limitler altında kalmak suretiyle doğrudan temin usulüyle kiralandığı görülmüştür.

Tablo 10:Doğrudan Temin Usulüyle Kiralanarak Yıl Boyunca Kullanılan Araçlara İlişkin Liste

Sıra No	PLAKA	MARKA (Hyundai, Renault Vs.)	TİCARİ ADI (Megane Edition, Clio Joy Vs.)	01.01.2020-31.03.2020	01.04.2020-30.06.2020	01.07.2020-30.09.2020	01.10.2020-31.12.2020
1	43 AG 568	FORD	TRANSİT	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
2	43 AG 569	FORD	TRANSİT	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
3	43 AG 517	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
4	43 AG 530	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
5	43 AG 539	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
6	43 AG 542	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
7	43 AG 511	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
8	43 AG 509	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
9	43 AG 538	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
10	43 AG 540	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
11	43 AG 518	HYUNDAİ	H 100	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.	Destek Hiz. Md.
12	43 AG 537	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn. İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
13	43 AG 541	HYUNDAİ	H 100	Su ve Knİş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
14	43 AG 544	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn. İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
15	43 AG 519	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn. İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
16	43 AG 521	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn. İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
17	43 AG 534	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
18	43 AG 523	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn. İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
19	43 AG 522	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn. İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
20	43 AG 515	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
21	43 AG 516	HYUNDAİ	H 100	Su ve Kn İş. Md.	Park ve Bah. Md.	İşletme ve İşt.md.	Park ve Bah. Md.
22	43 AG 512	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
23	43 AG 513	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
24	43 AG 532	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
25	43 AG 514	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
26	43 AG 510	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
27	43 AG 529	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
28	43 AG 520	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
29	43 AG 535	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
30	43 AG 536	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
31	43 AG 531	HYUNDAİ	H 100	Fen İşleri Müd.	Fen İşleri Müd.	Temizlik İş. Md.	Fen İşleri Müd.
	MALİYET			**88.219,95 TL**	**94.731,00 TL**	**95.772,00 TL**	**96.581,60 TL**
	TOPLAM MALİYET			**375.304,55 TL**			

www.balioglu.net

Doğrudan temin usulü, kanuni limitler dâhilinde günlük ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması için başvurulması gereken bir yöntem olmalıdır. Aksi halde ihaleden kaçınmak için süreklilik kazanmış standart bir uygulama haline gelecektir.

Denetim tespitine binaen İdare tarafından; araç kiralama hizmetinin saha çalışmaları esnasında planlama dışı unsurların anlık olarak gelişmesi sonucu, ihtiyacı karşılamaya yönelik faaliyetler oluştuğunu, öncelikli işlerde vatandaşın taleplerinin hızlı yerine getirililebilmesi açısından söz konusu hizmet alımı yöntemine müracaat edildiğini, bundan sonraki faaliyet dönemlerinde, söz konusu mevzuat hükümleri çerçevesinde kalınabilmesi için gerekli tedbirlerin alınacağı ve bu yönde planlama yapılabilmesi için gayret gösterileceği ifade edilmiştir.

Ancak yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere araç kiralama hizmeti, planlı bir şekilde aylara bölünmüş olup yıllık bir ihtiyaç olduğu net bir şekilde görünmektedir. Ayrıca araç kiralama hizmet alımı, doğrudan temin sınırları altında kalmak maksadıyla müdürlükler arasında paylaştırılmıştır.

www.balioglu.net

İdarenin; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak için, yukarıda belirtilen büyük alımlarını açık ihale ile yapması mevzuatına uyarlı olacaktır.

BULGU 7: Ticari Plakaların İhale Suretiyle Satışının Yapılması, Özel Halk Otobüsü Hatlarının İse İhalesiz Kullandırılması

İdare tarafından ticari taksi plakaları ve servis plakaları kullanımlarının 2886 sayılı Kanun'a göre ihale edilmiş, ancak, bu ihaleler süre belirtilmeksizin plaka satışı şeklinde gerçekleştirilmiş olup ayrıca, özel halk otobüslü hatlarının tamamı ihalesiz olarak kullandırılmaktadır.

a) İdare Tarafından Geçmiş Yıllarda Gerçekleştirilen 11 Adet Ticari Taksi Plakası ile 48 Adet Servis Plakası Kullanımlarına Ilişkin İhalelerde, Mevzuatta Öngörülmeyen Bir Usul Olan Satış İşleminin Uygulanması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (p) fıkrasında;

"Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları

ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek." denilmektedir.

Yukarıda yer verilen kanun hükmüne göre belediyeler, servis araçları ile taksi sayılarını belirleme ve bu taşıtların faaliyet gösterecekleri durakları tespit etme, işletme, işlettirme veya kiraya verme konusunda yetkilidir. Ancak söz konusu yetkinin kullanımına ilişkin sınırlar, aynı maddede *"işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek"* denilmek suretiyle belirlenmiştir.

İdarelerin sahip oldukları bu yetkiyi işlettirme veya kiraya verme yöntemi ile üçüncü şahıslara gördürmesi halinde, 2886 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı açıktır. Zira 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun, 1'inci maddesine göre; belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Mezkûr Kanun'un "Kiralarda sözleşme süresi" başlıklı 64'üncü maddesinde ise, kiraya verilecek taşınır ve taşınmaz malların kira süresinin, on yıldan çok olamayacağı, İl özel idareleri belediyeler için ise kendi özel kanunlarının uygulanacağı belirtilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre taksi ve servis hizmetine ilişkin haklar, Belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın, Kanun çerçevesinde ihale yoluyla rekabete uygun bir şekilde ve saydamlığı sağlayarak sürenin belirli olması gibi hususları da içerecek şekilde "kiralama" ile kullandırılması gerekmektedir. Belediye meclisince bu yönde alınan karara uygun olarak ve bu kararda verilen yetkiye dayanılarak, ihale işlemleri ile ilgili olarak Belediye Encümenince de kiralamaya ilişkin kararlar alınmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

İdarenin toplu ulaşım hizmetlerine işlemlerin incelenmesi neticesinde; 2012 yılında 8 adet, 2017 yılında 1 adet ve 2018 yılında 2 adet olmak üzere toplam 11 adet taksi plakası ile 2017 yılında 15 adet, 2018 yılında 21 adet, 2019 yılında 7 adet ve 2020 yılında 5 adet olmak üzere toplam 48 adet servis plakası için 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale yapıldığı, ancak, yapılan ihalenin işlettirme veya kiraya verme şeklinde değil satış şeklinde gerçekleştirildiği görülmüştür.

Daha önce de belirtildiği üzere, servis ve taksi sayılarını belirleme, tarifelerini zaman ve güzergâhlarını belirleme, durak yerleri ile araç park yerlerini tespit etme ve işletme, işlettirme

ve kiraya verme yetkisi belediyeye aittir. Belediyeye ait olan bu hakkın süresiz olarak üçüncü şahıslara verilmesi, söz konusu plakaları satın alanlar için süresi belirsiz bir kazanç haline dönüştürmektedir. Bu uygulama ise mevzuata uyarlı olmadığı gibi kamu menfaati ile de bağdaşmamaktadır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından; 04.05.2021 tarihli ve 31474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi Kararı dayanak gösterilerek, söz konusu Karar'ın, Kütahya Belediyesi için de emsal teşkil edeceği; ancak, bulgunun İdareye tebliği ile birlikte belediye sorumluluk sahasında faaliyet gösteren H,S,T ve N plakalı araç tahsislerinin ihale yolu ile gerçekleştirilmesi için gerekli Yönetmelik çalışmalarının başlatılacağı ifade edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bu Karar, Tunceli Belediyesi 2014 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan "Minibüs Hattının İhalesiz Verilmesi" bulgusu üzerine, İdarenin ihalesiz olarak verilen minibüs hatlarını iptal ederek ve Encümen Kararı ile bedelsiz olarak verilen bu imtiyazı kaldırarak, hatların ihale yolu ile üç yıllığına kiraya verme kararına yöneliktir. İdarenin bu kararına karşı hak sahipleri tarafından Erzincan İdare Mahkemesine başvurulmuş, Mahkeme davanın reddine karar vermiştir. Söz konusu karar Danıştay 13. Dairesi tarafından da onanmıştır. Danıştayın kesin nitelikli kararına karşı ilgililer tarafından Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulmuştur.

www.balioglu.net

Anayasa Mahkemesi Kararı'nda özetle; minibüs hattı tahsisinin mülkiyet hakkı kapsamında yer aldığı, İdare tarafından bu hatların iptaline yönelik yapılan işlemin ilgililere öngörülemeyecek şekilde orantısız bir külfet yüklediği ve bu nedenle mülkiyet hakkının ihlal edildiği belirtilmiş, bu ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılması için Karar'ın Erzincan İdare Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

İdare her ne kadar bu kararın kendileri için de emsal teşkil edeceğini öne sürmüş olsa da, mezkûr Karar detaylı olarak incelendiğinde; hak ihlali kararının, İdare tarafından yapılan iptal işlemi nedeniyle değil, iptal işleminin hak sahiplerine, kendilerini yeni duruma hazırlayabilmeleri amacıyla herhangi bir süre verilmeksizin tek taraflı olarak gerçekleştirilmesi dolayısıyla verildiği görülmektedir.

Diğer yandan, Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bu karar ile bulgunun bu bölümünde eleştiri konusu yapılan husus farklı konuları ihtiva etmektedir. Bulguda, taksi ve servis plakaları için işlettirme veya kiraya verme usülleri yerine yapılan satış işlemlerinin bu

plakaları satın alanlar için süresi belirsiz bir kazanç haline dönüşmüş olması eleştiri konusu yapılmıştır.

Sonuç olarak, İdarenin taksi ve servis hizmetlerinde sahip olduğu bu imtiyazı/hakkı, taksi ve servis plakalarını ihale yoluyla, rekabete uygun ve hakkın kullanımına ilişkin süreyi de içerecek şekilde kiraya vererek kullandırması gerekmektedir.

b) 287 Adet H Plakalı Özel Halk Otobüsünün Faaliyet Gösterdiği Hatların Kullanımına İlişkin Herhangi Bir İhale Yapılmaması ve Söz Konusu Otobüslerin İşleticilerinin, Gelir Tarifesinde Belirlenen "Hatları Rotasyonlu Kullanım İzin Bedeli ve Katılım Ücreti" Karşılığında Faaliyet Göstermeye Devam Etmesi

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde; *"Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek."* hükmü,

Mezkûr fıkranın (p) bendinde; *"Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek."* hükmü,

Söz konusu kanun maddesinin beşinci fıkrasında ise, idarelerin (f) bendinde belirtilen hizmetleri Danıştayın görüşü ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebileceği; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya hizmet satın alma yoluyla yerine getirebileceği ifade edilmiştir.

Danıştay 13. Dairesinin Esas No:2015/985, Karar No: 2015/3164 numaralı Kararı'nda, *"Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyelerin yürütmekle görevli ve yetkili oldukları toplu taşıma hizmetini bizzat yapmak yerine imtiyaz suretiyle devrine karar verilmesi için Danıştay'ın görüşü ve İçişleri Bakanlığının onayının alınmasının ön koşul olduğu, kiralama yolunu seçmesi hâlinde ise hem taşınır hem taşınmazlar için kira süresinin 10 yılla sınırlı olduğu ve her iki durumunda Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olduğu anlaşılmakta ve toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat vermek suretiyle*

www.balioglu.net

yerine getirilmesi usulünde ise ruhsat verilecek sürenin, tespit edilen muhammen bedelin yıllık mı yoksa ruhsat verilen süre için mi öngörüldüğünün, yıllık olarak tespit edilmiş ise her yıla ilişkin artış oranının nasıl belirleneceğinin vb. hususların açık bir şekilde ortaya konularak söz konusu ihalenin yine Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yapılması gerektiği, toplu taşıma hizmetlerinin gördürülmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde verilecek olan ruhsatın süresiz bir şekilde verilemeyeceği, belli bir süre dâhilinde ruhsat verilmesi gerektiği görülmektedir.

...

Bu durumda, ilgili mevzuat ve dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda; toplu taşıma hizmetinin yerine getirilmesinde ruhsat verme yönteminin seçilmesi hâlinde, süresiz olarak ruhsat vermenin söz konusu olmadığı, belli bir süre dâhilinde ruhsatın verilmesi gerektiği, bu süreye göre muhammen bedelin belirlenmesinin şart olduğu, bu hususlar ortaya konulduktan sonra Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun bir şekilde ihalenin yapılması gerektiği" denilmiştir.

www.balioglu.net

Toplu ulaşım hizmetleri ile ilgili 5393 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri ve Danıştay 13. Dairesinin yukarıda yer verilen Kararı birlikte değerlendirildiğinde;

-Toplu taşıma hizmetlerinin yerine getirilmesinde belediyelerin görevli ve yetkili oldukları,

-Belediyelerin bu hizmetleri imtiyaz yoluyla süresi kırkdokuz yılı geçmeyecek şekilde devredebilecekleri gibi; ruhsat verme, toplu taşıma hatlarını kiraya verme ya da hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilecekleri,

-Toplu taşıma hizmetlerinin ruhsat verme ya da toplu taşıma hatlarını kiraya verme yoluyla yerine getirilmesine karar verilmesi halinde, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmasının zorunlu olduğu,

-Ruhsat verme halinde verilecek ruhsatın süresiz olamayacağı, kiraya verme durumunda ise belirli bir sürenin olduğu,

Anlaşılmaktadır.

İdarenin toplu ulaşım hizmetlerine ilişkin işlemlerin incelenmesi neticesinde; 24.12.2004 tarihli ve 2004/120 sayılı İl Trafik Komisyonu kararı ile özel halk otobüsleri ile M

plakalı minibüslerin arasındaki trafik karmaşasını kaldırmak, rekabet ve yarış halindeki bu iki kuruluşun neden olduğu kazaları önlemek amacıyla Kütahya ilinde hizmet vermekte olan 210 adet M plakalı minibüs ve 77 adet H plakalı özel halk otobüsü tek çatı altında toplanmış ve toplamda 287 adet H plakalı özel halk otobüsü faaliyet göstermeye başlamıştır. Ne var ki, söz konusu birleşimden günümüze kadar özel halk otobüslerinin faaliyet gösterdiği hatlar ile ilgili bir ihale yapılmamıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından; 04.05.2021 tarihli ve 31474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi Kararı dayanak gösterilerek, söz konusu Karar'ın, Kütahya Belediyesi için de emsal teşkil edeceği; ancak, bulgunun İdareye tebliği ile birlikte belediye sorumluluk sahasında faaliyet gösteren H,S,T ve N plakalı araç tahsislerinin ihale yolu ile gerçekleştirilmesi için gerekli Yönetmelik çalışmalarının başlatılacağı ifade edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi tarafından verilen bu Karar, Tunceli Belediyesi 2014 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan "Minibüs Hattının İhalesiz Verilmesi" bulgusu üzerine, İdarenin ihalesiz olarak verilen minibüs hatlarını iptal ederek ve Enncümen Kararı ile bedelsiz olarak verilen bu imtiyazı kaldırarak, hatların ihale yolu ile üç yıllığına kiraya verme kararına yöneliktir. İdarenin bu kararına karşı hak sahipleri tarafından Erzincan İdare Mahkemesine başvurulmuş, Mahkeme davanın reddine karar vermiştir. Söz konusu karar Danıştay 13. Dairesi tarafından da onanmıştır. Danıştayın kesin nitelikli kararına karşı ilgililer tarafından Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunulmuştur.

Anayasa Mahkemesi Kararı'nda özetle; minibüs hattı tahsisinin mülkiyet hakkı kapsamında yer aldığı, İdare tarafından bu hatların iptaline yönelik yapılan işlemin ilgililere öngörülemeyecek şekilde orantısız bir külfet yüklediği ve bu nedenle mülkiyet hakkının ihlal edildiği belirtilmiş, bu ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılması için Karar'ın Erzincan İdare Mahkemesine gönderilmesine karar verilmiştir.

İdare her ne kadar bu kararın kendileri için de emsal teşkil edeceğini öne sürmüş olsa da, mezkûr Karar detaylı olarak incelendiğinde; hak ihlali kararının, İdare tarafından yapılan iptal işlemi nedeniyle değil, iptal işleminin hak sahiplerine, kendilerini yeni duruma hazırlayabilmeleri amacıyla herhangi bir süre verilmeksizin tek taraflı olarak gerçekleştirilmesi dolayısıyla verildiği görülmektedir.

Zira Karar'ın ilgili bölümünde;

www.balioglu.net

"49. ...5393 sayılı Kanun'da imtiyazın 49 yılı aşmayan bir süre için verilebileceği düzenlenmiş olmakla iptal tarihinde bu sürenin dolmadığı açıktır. Ancak rekabet ortamı sağlanmadan ve önemli sayılabilecek bir bedel ödenmeden ihalesiz bir şekilde imtiyaz verilmiş, başvurucular da fiilen taşımacılık yaptıkları dönem içinde ya herhangi bir bedel ödememiş ya da ancak sembolik bir ödemede bulunmuştur. Bu şartlar altında şehir içi yolcu taşımacılığını düzenleme yetkisine sahip olan ve belde halkına karşı görevlerini yerine getirebilmek için ekonomik bir güce ihtiyaç duyan Belediyeden 49 yıllık sürenin sonuna kadar herhangi bir düzenleme yapmadan hareketsiz kalmasının beklenemeyeceği tartışmasızdır.

50.Bu bakımdan başvuruculara ait imtiyazın sona erdirilmesi genel anlamda haklı bir dayanağı bulunuyor ise de İdarenin bu yetkisini ne şekilde kullandığı, bu yetkinin kullanılma zamanı, Kooperatif üyelerinin hazırlıklı olup olmadığı ve İdarenin telafi edici önemler alıp almadığı önem arz etmektedir..." denilerek, İdarelerin daha önce herhangi bir rekabet ortamı sağlamaksızın vermiş oldukları bu hakları iptal edebilme yetkilerinin olduğu ortaya konulmuştur.

www.balioglu.net

Sonuç olarak, 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediyelerin yetkili ve imtiyazlı kılındıkları toplu taşıma hizmetlerinin İdarece yerine getirilememesi durumunda; söz konusu imtiyazın/hakkın ihale yoluyla rekabete uygun, saydamlığı sağlayacak şekilde kiralama usulüyle kullandırılması gerekmektedir.

BULGU 8: Evsel Katı Atık Ücretlerinin Hatalı Belirlenmesi

Tam maliyet esasına göre belirlenmesi gereken evsel katı ücretleri; herhangi bir maliyet hesabı yapılmadan, meskenlerde kullanılan suyun metreküpü üzerinden, fabrikalarda toplanan çöplerin ağırlıkları üzerinden, otellerde ve hastanelerde yatak sayısı üzerinden ve diğer iş yerlerinde iş yerinin metrekaresi üzerinden belirlenerek tahsil edilmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 11'inci maddesinin onbirinci fıkrasında; Büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmekle yükümlü oldukları, bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacakların, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlü oldukları, bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınacağı ve bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretlerin katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamayacağı hükümlerine yer verilmiştir.

27.10.2010 tarihli ve 27742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tariflerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (e) bendinde evsel katı atık idareleri; büyükşehir belediyelerini, diğer belediyeleri ve belediye birliklerini, (m) bendinde ücret; "26.05.1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Mükerrer 44'üncü maddesi hükmü gereği çevre temizlik vergisi ile aynı Kanunun 87'nci maddesi uyarınca kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve 2560 sayılı Kanunun 13'üncü maddesi uyarınca alınan kullanılmış suları uzaklaştırma bedelini de içerecek şekilde; atıksu ve evsel katı atık ile ilgili verilen tüm hizmetler karşılığında tam maliyet esaslı tarifeye göre belirlenen toplam sistem maliyetini karşılamak üzere evsel katı atık ve atıksu hizmetlerinden yararlananlar tarafından ödenmesi gereken parasal değeri" şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'in "Evsel Katı Atık İdarelerinin Görev ve Yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinde; Evsel Katı Atık İdarelerinin; evsel katı atık hizmetini vermek veya verdirmekle, evsel katı atık hizmetlerine ilişkin tarifeleri belirlemekle, evsel katı atık ücretini toplamakla, yükümlü oldukları belirtilmiş, "Faturalandırma" başlıklı 22'nci maddesinde ise; atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden faturalandırma yapılacağı kuralı getirilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri doğrultusunda;

- Bertaraf tesislerinin yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah masraflarını karşılamak üzere, katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücretinin alınacağı, katı atık bertaraf sürecinde oluşan maliyetlerin bir bütün olarak (toplama, taşıma ve bertaraf) değerlendirildiği ve bu süreçte oluşan giderlerin bu hizmetten yararlananlardan alınacak katılım ücreti ile karşılanacağı,

- Bu tesislerle ilgili olarak verilen tüm hizmetleri karşılayabilecek tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenmesi konusunda anılan hizmetleri sağlayacak idarelere takdir yetkisi verildiği, bu hizmetlere karşılık olarak tespit edilen ücretin ise su faturalarına yansıtılarak bu hizmetten yararlanan gerçek ve tüzel kişilerden tahsil edileceği anlaşılmaktadır.

İdarenin 2020 yılı mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, tam maliyet esasına göre evsel katı atık hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla tahmin edilen maliyet yaklaşık 18.000.000,00 TL olmasına rağmen evsel katı atık ücretlerinin bu esaslara göre değil

meskenlerde kullanılan suyun metreküpü üzerinden, fabrikalarda toplanan çöplerin ağırlıkları üzerinden, otellerde ve hastanelerde yatak sayısı üzerinden ve diğer işyerlerinde işyerinin metrekaresi üzerinden belirlendiği görülmüştür.

Denetim tespitine binaen İdare tarafından, Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'te belirtilen hükümlere uyularak çalışmaların sürdüğü ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, evsel katı ücretlerinin tam maliyet esasına göre belirlenmesi ve İdarenin daha kaliteli hizmet vermesi ve kendi öz gelirleri ile giderlerini karşılaması açısından kamunun yararına olacaktır.

BULGU 9: Bazı Binalarda Emlak Vergisinin Hesabında Kalorifer ve Klima Farklarının Vergi Değerine İlave Edilmemesi

Belediye sınırları içinde olup kalorifer veya klima tesisatı bulunan bazı binaların emlak vergisine esas vergi değerleri hesaplanırken kalorifer veya klima tesisatı farkları hesaplamaya dâhil edilmemiş ve emlak vergisi eksik tahakkuk ettirilmiştir.

www.balioglu.net

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesine göre, Türkiye sınırları içerisinde yer alan binalar bu Kanun hükümlerine göre bina vergisine tabidir. Bina ise Kanun'da, yapıldığı madde ne olursa olsun, gerek karada gerek su üzerindeki sabit inşaatlar olarak ifade edilmiştir.

Söz konusu Kanun'un "Matrah" başlıklı 7'nci maddesinde, bina vergisinin matrahının, binanın bu Kanun hükümlerine göre tespit olunan vergi değeri olduğu belirtilmiştir.

Vergi değeri ise anılan Kanun'un 29'uncu maddesinde;

"...

b) Binalar için, Maliye ve Bayındırlık ve İskan bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan yönetmelik hükümlerinden yararlanılmak suretiyle,

hesaplanan bedeldir..." şeklinde tanımlanmıştır.

Kanun'un 29'uncu maddesinde bahsedilen ve 31'inci madde uyarınca hazırlanan

Yönetmelik'te; binaların vergi değerlerinin takdirinde şehir ve köylerin tabii, iktisadi ve bölgesel şartlarına göre nazara alınacak piyasa bedeli, maliyet bedeli, kira veya yıllık istihsal değeri gibi normlar ile uyulacak usul ve esaslar belirtilmektedir.

Söz konusu maddede bahsedilen Yönetmelik ibaresi 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 59'uncu maddesiyle Kanun'a işlenmiş olup eski hali "tüzük" şeklindedir. Bu kapsamda Bakanlar Kurulunca Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 15.03.1972 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Emlak Vergine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "İnşaat maliyet bedelinin hesaplanması" başlıklı 20'nci maddesinde, hesaplanan metrekare normal inşaat maliyet bedeline, ilan olunan bedelde nazara alınmamış ise, kalorifer veya klima tesisatı için % 8, asansör tesisatı için ayrıca %6 oranında ilave yapılacağı belirtilmiştir.

Ek olarak 49 Seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin "Binalarda vergi değerinin hesabı" başlıklı 3.1.2. bölümünde; "*...bina vergi değerinin hesaplanmasında aşağıdaki yol izlenecektir.*

- Binanın dıştan dışa yüzölçümü ile bina metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösteren cetvelde yer alan ortalama rakam çarpılacaktır.

- Bu çarpım sonucu ortaya çıkacak rakama, varsa asansör, kalorifer veya klima tesisatı farkı ilave edilecektir. Bu ilave söz konusu rakamın asansör için %6'sı, kalorifer veya klima için de %8'i oranında olacaktır.

..." denilerek binada asansör, kalorifer ya da klima tesisatı bulunması durumunda binanın vergi değerine belirtilen oranlarda asansör ya da kalorifer farkı ilave edileceği hükme bağlanmıştır.

Diğer yandan söz konusu Tüzük'ün "Takdire esas" başlıklı 7'nci maddesinde binaların vergi değerinin; kullanılış tarzı, inşaatın nevi ve sınıfına göre takdir olunacağı ifade edilmiş olup "Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı" başlıklı 10'uncu maddesinde ise, bina sınıfları;

"Binalar, aşağıdaki sınıflara ayrılır:

1 - Lüks inşaat,

2 - Birinci sınıf inşaat,

www.balioglu.net

3 - İkinci sınıf inşaat,

4 - Üçüncü sınıf inşaat,

5 - Basit inşaat,

Bu sınıflama, binanın yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar nazara alınarak yapılır. İnşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan olunur." şeklinde tanımlanmıştır.

Bahse konu 10'uncu maddenin son fıkrasındaki hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarihli ve 17889 sayılı Resmi Gazete'de "Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel" yayımlanmıştır. Cetvelde binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar Tüzük'e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir.

Söz konusu cetvele göre lüks inşaat, birinci sınıf inşaat ve ikinci sınıf inşaat sınıfı kapsamına alınacak binaların değerlendirilmesinde ısıtma durumları "klimalı veya kaloriferli" olarak belirtilmiştir. Bir başka deyişle bu cetvele göre kaloriferli binaların lüks inşaat, birinci sınıf inşaat ve ikinci sınıf inşaat sınıflarından uygun olanına dâhil edilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

İdarenin hesap ve işlemleri incelendiğinde; emlak vergisine tabi binalardan lüks inşaat, birinci sınıf inşaat ve ikinci sınıf inşaat sınıfına giren 21.692 binadan 2.308 adet binada klima ve kalorifer farkının bina inşaat maliyetine ilave edilmediği görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, emlak bildirimlerinde bina sınıflarının Tüzük'te yazılı olan sınıflara göre değerlendirilmesi işlemlerine başlandığı ifade edilmiştir.

Netice olarak; İdarece, binaların inşaat sınıflarının ilgili mevzuata uygun olarak tespit edilmesi ve yapılacak tespit sonucunda vergi matrahının hesaplanması gerekmektedir.

BULGU 10: Bazı İş Yerlerine Emlak Vergisi Tahakkukunun Mesken Üzerinden Yapılması

İdare sınırları içerisinde faaliyet gösteren bazı iş yerlerinin emlak vergisi tahakkukları mesken oranı üzerinden yapılarak söz konusu vergi eksik tahakkuk ettirilmiştir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Mükellef" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"Bina Vergisini, binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler öder."

Kanun'un "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Bina vergisinin oranı meskenlerde binde bir, diğer binalarda ise binde ikidir. Bu oranlar, 5216 sayılı Kanunun uygulandığı büyük şehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde % 100 artırımlı uygulanır. ..."

Kanun'un "Vergi değerini tadil eden sebepler" başlıklı 33'üncü maddesinde;

"Vergi değerini tadil eden sebepler aşağıda gösterilmiştir:

...

3. Bir binanın kullanış tarzının tamamen değiştirilmesi veya bir binanın ikamete mahsus mahallerinden bir kısmının dükkan, mağaza, depo gibi ticaret ve sanat icrasına mahsus mahaller haline kalbedilmesi, (Bu hükmün uygulanmasında bir apartmanın her dairesi bir bina sayılır ve tadil sebebi, yalnız kullanış tarzı tamamen veya kısmen değiştirilen daire için geçerli olur.) ..." hükümleri yer almaktadır.

www.balioglu.net

Emlak vergisi, mükelleflerin beyannameleri esas alınarak tahakkuk ve tahsil edilmektedir. 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun "Bildirim verme süresi" başlıklı 23'üncü maddesinde, aynı Kanun'un 33'üncü maddesine göre vergi değerinde değişiklik yapılması gereken nedenlerin bulunması halinde emlak vergisi bildirimi verilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Bu durumda, bir binanın ikamete özgü bölümlerinden bir kısmının iş yeri olarak kullanılması durumunda vergi değerinde değişiklik yapılması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, İdare sınırları içerisinde yer alan avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren iş yerleri, diş tabipleri gibi iş yerlerinden örneklem olarak seçilen 260'ının 195'inde emlak vergisi beyannamelerinin mesken olarak verildiği ve bu nedenle söz konusu yerlere iş yeri üzerinden değil mesken üzerinden emlak vergisi tahakkuk ettirildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, bulguda belirtilen hatalı uygulamaların önlenmesi amacıyla işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen iş yerlerine ilişkin bilgilerin aylık olarak Mali Hizmetler Müdürlüğüne gönderildiği, sahada yapılacak çalışmalar ile de mesken üzerinden emlak vergisi tahakkuk ettirilen iş yerlerinin tespit edileceği ifade

edilmiştir.

Netice olarak, söz konusu vergi kaybının önüne geçebilmek adına gerekli çalışmaların yapılarak emlak vergisi tarh ve tahakkuklarının mevzuata uygun olarak yapılması kamu yararına olacaktır.

BULGU 11: İdare Tarafından Kiraya Verilen İş Yerlerinden Bazılarında İlan ve Reklam Vergisi ve Çevre Temizlik Vergisi Alınmaması

İdare tarafından kiraya verilen iş yerlerinden bazılarında ilan ve reklam vergisi, çevre temizlik vergisi tahakkuku ve tahsilatı yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun İlan ve Reklam Vergisi bölümüne ait "Konu" başlıklı 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu; "Mükellef ve sorumlu" başlıklı 13'üncü maddesinin birinci fıkrasında ise, ilan ve reklam vergisi mükellefinin, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Mezkûr Kanun'un "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinin birinci fıkrasında, belediye sınırları içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, üçüncü fıkrasında verginin mükellefinin binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanımı ile başladığı belirtilmektedir.

İdarenin kiraya verdiği taşınmazlar üzerinde yapılan incelemelerde; kiraya verilen 391 iş yerinden 287'sinin ilan ve reklam vergisi, 117'sinin çevre temizlik vergisi tahakkuk kaydının olmadığı, dolayısıyla söz konusu vergilerin tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, vergi kaybının önlenmesi amacıyla Mali Hizmetler Müdürlüğü ile Emlak İstimlak Müdürlüğü arasında ortak çalışma yapılacağı ifade edilmiştir.

Nertice olarak İdarenin gelir kaybına uğramaması, gelirlerini zamanında tahsil edebilmesi amacıyla ilçe genelindeki iş yerlerinin periyodik olarak kontrol edilmesi, ilan ve reklam vergisi ve çevre temizlik vergisi mükellefiyeti gerektiren iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların tespitinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: İdareden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine İlan ve Reklam Vergisi ile Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyetinin Kurulmaması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerine ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergisi mükellefiyeti kurulmamakta, dolayısıyla söz konusu iş yerlerinden bu vergiler tahsil edilmemektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kanun'un 13'üncü maddesinde, ilan ve reklam vergisinin mükellefi ve sorumlusu düzenlenmiş olup yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler mükellef, ilan ve reklam işlerini mutat meslek olarak ifa edenlerin ise vergi sorumlusu oldukları ifade edilmiştir.

Kanun'un 16'ncı maddesi ise, vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde, ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından; ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde, ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, bu verginin tarh ve tahakkuk ettirileceği düzenlenmiştir.

Mezkûr Kanun'un "Çevre temizlik vergisi" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesi ise;

"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir.

...

Verginin mükellefi, binaları kullananlardır. Mükellefiyet binanın kullanımı ile başlar.

İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, belediyelerce binaların tarifedeki derecelere intibak ettirilmesi üzerine her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk etmiş sayılır. Tahakkuk eden vergi, bir defaya mahsus olmak üzere, belediyelerin ilan mahallerinde bir ay süreyle topluca ilan edilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit

www.balioglu.net

sürelerinde ödenir.

...” hükümlerini içermektedir.

Yasal düzenlemede belirtildiği üzere, iş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre ve temizlik vergisi belediyelerce emlak vergisinin taksit sürelerinde tahsil edilecektir.

Diğer yandan, 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesine göre, bu Kanun hükümlerinden muaf tutulan iş yerleri aşağıdaki gibidir:

a) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 268-275 inci maddeleri kapsamına giren 1'inci sınıf gayrisıhhi müesseseler,

b) Nerede açılırsa açılsın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerler,

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmeleri,

d) 1'inci, 2'nci ve 3'üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseseler,

e) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık büroları,

f) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolar,

g) 1512 sayılı Noterlik Kanunu'na göre kurulan noterlik daireleri,

h) 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca mühendis ve mimar meslek mensuplarınca açılan bürolar,

ı) 11.04.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'a göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehaneler.

3572 sayılı Kanun'daki muafiyet düzenlemesi ile avukatlık büroları, serbest muhasebeci ve mali müşavirlik hizmeti veren işyerleri, tabipler, noterler, mimar ve mühendisler gibi bazı meslek grupları işyeri açma ve çalışma ruhsatı almaktan muaf tutulmuştur. İlgili kanunlarında da, bu iş yerlerinin faaliyet sahalarına göre bakanlıklar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından faaliyetleri ile ilgili izin alacakları ve bu izin belgelerinin de işyeri açma ve

www.balioglu.net

çalışma ruhsatı niteliğinde olacağı belirtilmiştir.

İş yerlerine çevre temizlik vergisi mükellefiyetleri, Belediyeye işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için başvuruda bulunduklarında oluşturulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen ve işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerleri için ise, çevre temizlik vergisi ile ilan ve reklam vergisi mükellefiyeti kendileri başvurduğu durumlar haricinde oluşturulamamaktadır.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren 3572 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamındaki iş yerleri için ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti kurulmadığı; bu nedenle, belirtilen işyerlerinden söz konusu vergilerin tahsil edilemediği tespit edilmiştir.

Konunun daha da somut hale getirilebilmesi amacıyla Kütahya Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösteren ve İdareden ruhsat alma zorunluluğu bulunmayan işyerleri üzerinden yapılan örneklem çalışmasına ilişkin özet tablo aşağıda sunulmuştur:

www.balioglu.net

Tablo 11: Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait İlan ve Reklam Beyanname Sayıları

Faaliyet Konusu	Seçilen Örneklem Sayısı	İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Verenlerin Sayısı	Beyanname Verenlerin Oranı (%)
Hukuk Danışmanlığı ve Temsil Faaliyetleri (Avukatlık Faaliyetleri)	163	50	30,67
Mali Müşavirlik Hizmetleri	85	39	45,88
Noterlik Faaliyetleri	3	0	0

Tablo 12:Belediyeden Ruhsat Alma Zorunluluğu Bulunmayan İş Yerlerine Ait Çevre Temizlik Vergisi Beyanname Sayıları

Faaliyet Konusu	Seçilen Örneklem Mükellef Sayısı	Çevre ve Temizlik Vergisi Beyannamesi Verenlerin Sayısı	Beyanname Verenlerin Oranı (%)
Hukuk Danışmanlığı ve Temsil	163	17	10,42

Faaliyetleri (Avukatlık Faaliyetleri)			
Mali Müşavirlik Hizmetleri	85	16	18,82
Özel Muayenehanelerde Sağlanan Diş Hekimliği Uygulama Faaliyetleri	9	3	33,33

Yukarıdaki tablodan görüleceği üzere işyeri açma ve çalışma ruhsatından muaf olan iş yerlerinin büyük bir kısmına ilan ve reklam vergisi ile çevre ve temizlik vergisi mükellefiyeti oluşturulmamıştır.

Denetim tespitine binaen İdare tarafından, ruhsat alma zorunluluğu olmayan iş yerleri için, ilan ve reklam vergisi ile çevre temizlik vergilerinden azami ölçüde tahsilat yapılabilmesi için ilgili baro, odalar ve diğer meslek kuruluşlarıyla irtibata geçileceği, ayrıca saha çalışması yapılarak tahsilat işlemlerinin gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

Netice olarak, Belediyenin öz gelirlerinden olan söz konusu vergilerin tahakkuk ve tahsilat oranın yükseltilmesi ve vergi bilincinin oluşturulması adına gerekli çalışmaların yapılarak tarh ve tahakkukların mevzuata uygun olarak gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 13: Belediye Maden Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

İdare sınırlarında maden payı ödemesi gereken işletmeler bulunmasına rağmen, 2020 yılında maden payının tahakkuku ve tahsili gerçekleştirilmemiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 97'nci maddesinin (b) bendinde; *"Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde faaliyet gösteren maden işletmelerince, 3213 sayılı Maden Kanununun 14 üncü maddesinde yer alan paylara ilaveten yıllık satış tutarının % 0,2'si nispetinde belediye payı ayrılır. Bu pay, Devlet hakkının Hazineye ödenmesi sırasında ruhsat sahibi tarafından ilgili belediyeye ödenir."* denilmektedir.

Yukarıda yer alan düzenlemeden de anlaşılacağı üzere, maden işletmelerince yıllık satış tutarına, Kanun'da öngörülen oranın uygulanması sonucu bulunacak meblağın maden payı olarak belediyelere yatırılması gerekmektedir.

Ancak, Belediye sınırları içerisinde maden payı ödemesi gereken işletmeler

bulunmasına rağmen, bu işletmelerin maden paylarını İdareye yatırmadıkları; bu mükelleflere ait yıllık satış tutarları hakkında vergi mahremiyeti gerekçe gösterilerek İdare tarafından diğer kurumlardan herhangi bir bilgiye ulaşılamadığı görülmüştür.

Bu durum, İdarenin, maden işletmelerinin yıllık satış tutarları hakkında doğrulayıcı işlem yapmasını engellemiş ve sonuç olarak maden payına ilişkin tahsilatların gerçekleşmesinin önüne geçmiştir.

Denetim tespitine binaen İdare tarafından, maden işleten firmalarla ilgili olarak Maden ve Petrol işleri Genel Müdürlüğü ile yazışmaların yapıldığı, mezkûr İdareden gelen cevapta belirtilen firmaların incelenerek maden payının tahakkuk ve tahsilatı işlemlerinin başlatılacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak, 2464 sayılı Kanun'un açık hükmüne binaen, İdare maden paylarının, maden işletmelerinin gerçekçi satış tutarları üzerinden tahsilinin sağlanması için gerekli işlemlerin başlatılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 14: Otopark Hesabında Toplanması Gereken Paraların Cari Hesaplarda Toplanması ve Otopark Yapımı Yerine Cari Harcamalarda Kullanılması

İdarenin otopark hesabında toplanması gereken paralar cari hesaplarda toplanmakta ve cari harcamalarda kullanılmaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun "*Otoparklar"* başlıklı 37'nci maddesinin üçüncü fıkrasında;

"…

Kullanma izni alındıktan sonra otopark yeri, plana ve yönetmelik hükümlerine aykırı olarak başka maksatlara tahsis edilemez. Bu fıkra hükmüne aykırı hareket edildiği takdirde ilgili idarece yapılacak tebligat üzerine en geç üç ay içerisinde bu aykırılık giderilir. Mülk sahibi tebligata rağmen müddeti içerisinde gerekli düzeltmeyi yapmaz ise, belediye encümeni veya il idare kurulu kararı ile bu hizmet ilgili idarece yapılır ve masrafı mal sahibinden tahsil edilir.

…*"* hükmü yer almaktadır.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 37'nci ve 44'üncü maddelerine dayanılarak çıkarılan Otopark Yönetmeliği'nin "Genel Esaslar" başlıklı 4'üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

binayı kullananların otopark ihtiyacının bina içinde veya parselinde karşılanmasının bu fıkrada belirtilenler haricinde zorunlu olduğu belirtildikten sonra, otopark ihtiyacı kısmen veya tamamen parselinde karşılanamayan durumlar ayrıntılı olarak sayılmıştır. Aynı fıkrada, otopark ihtiyacı karşılanamayan parsellerde, tevhit yolu ile de çözüm sağlanamaması halinde, ilgili idarelerce, Yönetmelik'in 12'nci maddesinde yer alan esaslar dâhilinde bedel alınmak suretiyle otopark yeri tahsis edilerek ihtiyacın karşılanacağı belirtilmiştir.

Diğer yandan, Yönetmelik'in "Otopark bedelinin tespit, tahakkuk ve tahsili" başlıklı 12'nci maddesine göre; Otopark bedellerinin kamu bankalarından herhangi birinde açılacak otopark hesabına yatırılması; bu hesapta toplanan meblağa yasaların öngördüğü faiz oranının uygulanması; otopark bedeli alınan parsellerin otopark ihtiyacının ilgili idarece genel veya bölge otoparklarında karşılanması zorunlu olup Yönetmelik'in "Otopark hesabından yapılacak harcamalar" başlıklı 13'üncü maddesine göre de, otopark hesabında toplanan meblağın otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılmaması gerekmektedir.

Mevzuatın ilgili hükümlerinden anlaşılacağı üzere; otopark ihtiyacının bina içinde veya parselinde karşılanması esas olup zorunlu nedenlerle yukarıda belirtilen şekliyle veya tevhit yoluyla otopark sağlanamayan durumlarda; belediyece, bedel alınmak suretiyle otopark yeri tahsis edilerek ihtiyacın karşılanması mümkündür. Alınan bedelin kamu bankalarında açtırılan otopark hesabına yatırılması gerekmektedir. Hesapta toplanan meblağlar ise sadece bölge veya genel otoparkların yapımında kullanılacak olup idarelerin başka harcamalarında kullanılmayacaktır.

İdarenin 2020 yılı hesabının incelenmesi neticesinde; İdarenin Otopark Yönetmeliği uyarınca 1.779.703,18 TL otopark geliri tahsil ettiği, İdarenin otopark hesabı olmasına rağmen tahsil olunan bu tutarların otopark hesabına aktarılmadığı ve cari harcamalarda kullanıldığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, pandemi koşulları nedeniyle İdare tahsilatlarının olumsuz yönde etkilendiği, bu olumsuz etkilerin azalmasından sonra, Otopark Yönetmeliği uyarınca tahsil edilen bedellerin otopark hesabına aktarılarak, Yönetmelik'e uygun olarak kullanılmasına dikkat edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak İdarenin otopark hesabında toplanan paraların, Mahalli İdareler ve Bütçe Yönetmeliği'nin 18'inci maddesinde belirtildiği üzere, tahsisli gelir olarak muhasebeleştirilip

www.balioglu.net

bütçeye de özel ödenek kaydedilmesi; ayrıca, mevzuatında belirtildiği üzere, belediye sınırları içindeki otopark ihtiyacının karşılanması için kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 15: Kurum Mutemetleri Tarafından Kullanılan İş Avans ve Kredilerinin Kapatılmasında Mevzuatta Belirlenen Sürelere Uyulmaması

2020 yılında 7 adet avans ve 15 adet kredi mevzuatta belirtilen sürelerde kapatılmamıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön ödeme" başlıklı 35'inci maddesinin birinci fıkrasında harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği, mezkûr maddenin beşinci fıkrasında ise, mutemetin ön ödemelerden harcadığı tutara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri, ilgili kanunlarında belirtilmemiş olması halinde avanslarda bir ay, kredilerde üç ay içinde muhasebe yetkilisine vermek ve artan tutarı iade etmekle yükümlü olduğu ve süresi içerisinde mahsup edilmeyen avanslar hakkında 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, ön ödeme yapılabilmesi amacıyla mutemetlere verilen iş avanslarının bir ay, kredilerin ise üç ay içerisinde mahsup edilmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; aşağıdaki tabloda ayrıntısına yer verilen 7 adet iş avansı ile 15 adet kredinin mevzuatta öngörülen süre içerisinde kapatılmadığı görülmüştür.

Tablo 13: Avans ve Kredilerin Kapatılma Süreleri

Yevmiye Yıl	Yevmiye No	Hesap Kod	Ekonomik Kod-1	Alacak (TL)	Açıklama	Avansın Alındığı Tarih	Avansın Kapatıldığı Tarih
2020	3009	160	01	1.500,00	Avans Kapatma	02.01.2020	05.02.2020
2020	9663	160	01	1.000,00	Avans Kapatma	03.03.2020	16.04.2020
2020	11127	160	01	875,95	Monitör Alımı Avansı Kapatma	28.02.2020	06.05.2020
2020	11703	160	02	39.364,80	Çöp Ayırma Ünitesi Avans Kapatma	24.01.2020	13.05.2020
2020	14214	160	01	486,06	Avans Kapatma	08.05.2020	15.06.2020
2020	14215	160	01	513,94	Avans Kapatma	08.05.2020	15.06.2020
2020	14980	160	02	251,49	Bitüm Alımı Avans Kapatma	20.01.2020	22.06.2020
2020	14980	160	02	129.079,29	Bitüm Alımı Avans Kapatma	20.01.2020	22.06.2020
2020	14980	160	02	193.376,08	Bitüm Alımı Avans Kapatma	20.01.2020	22.06.2020

www.balioglu.net

2020	14980	160	02	300.000,00	Bitüm Alımı Avans Kapatma	20.01.2020	22.06.2020
2020	14980	160	02	300.000,00	Bitüm Alımı Avans Kapatma	20.01.2020	22.06.2020
2020	14980	160	02	300.000,00	Bitüm Alımı Avans Kapatma	20.01.2020	22.06.2020
2020	16356	160	01	150,00	Resmi Mühür Berat 566093-Mühür No.8 Avans Kapatma	16.03.2020	07.07.2020
2020	17870	160	02	75.000,00	Bitüm Alımı Avans Kapatma	30.03.2020	24.07.2020
2020	17870	160	02	76.187,11	Bitüm Alımı Avans Kapatma	30.03.2020	24.07.2020
2020	17870	160	02	141.602,86	Bitüm Alımı Avans Kapatma	30.03.2020	24.07.2020
2020	23815	160	02	76.189,55	Bitüm Alımı Avans Kapatma	05.06.2020	28.09.2020
2020	23815	160	02	223.812,89	Bitüm Alımı Avans Kapatma	05.06.2020	28.09.2020
2020	23864	160	01	150,00	Mühür	14.07.2020	28.09.2020
2020	24429	160	02	15.000,00	Avans Kapatma	02.07.2020	05.10.2020
2020	24431	160	02	5.000,00	Avans Kapatma	02.07.2020	05.10.2020
2020	25286	160	02	90.000,00	Kabinli Dizel Jeneratör Alımı İçin Kredi Avansı Kapatma	01.07.2020	13.10.2020

Denetim tespitine binaen İdare tarafından, küresel pandemi dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşlarında başlatılan esnek çalışma, dini ve milli bayram tatilleri vb. etkenler sebebiyle avansa konu fiş, fatura makbuz vb. belgelerin zamanında temin edilememesine bağlı olarak bulguda belirtilen avans ve kredilerin, mevzuatın öngördüğü süre içinde kapatılamadığı, bundan sonra avans ve kredilerin mevzuatın öngördüğü süre içinde kapatılmasına riayet edileceği ifade edilmiştir.

www.balioglu.net

Netice olarak İdarenin; mal, hizmet ve yapım işleri için mutemetlerine vermiş oldukları iş avansları ve kredilerinin kapatılmasında, mevzuatta öngörülen sürelere riayet etmesi gerekmektedir.

BULGU 16: İdarenin Sahibi Olduğu Otogar Bütçe İçi İşletmesinin Vergi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi

İdare bünyesinde bulunan otogar bütçe içi işletmesinin kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunmamaktadır.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendinde iktisadi kamu kuruluşları vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup aynı Kanun'un 2'nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında da Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci ve ikinci fıkralar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; (6) numaralı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında

bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği belirtilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Muhasebe işlemleri" başlıklı 9'uncu maddesinin (3) numaralı fıkrası;

"İşletmenin ticari mal ve hizmet alım satımlarına ilişkin (Kurumlar Vergisine tabi) faaliyetleri için, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 inci ve mükerrer 257 nci maddeleri hükümleri uyarınca belirlenen muhasebe standartları, tek düzen hesap planı ve mali tabloların çıkarılmasına ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde defter tutulur. Mahalli idare bütçesi içinde yapılan personel ve diğer yönetim ve donatım giderleri kurum kazancının tespitinde ve Kurumlar Vergisi beyannamesinin düzenlenmesinde ayrıca dikkate alınır." hükmünü içermektedir.

İktisadi işletmenin belirgin özellikleri; bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet teşekkül etmesidir. Otogar işletmesinin faaliyetleri göz önüne alındığında bu özellikleri taşıdığı düşünülmektedir.

İdarenin 2020 yılı hesap ve işlemleri incelendiğinde; otogar bütçe içi işletmesinin kurumlar vergisinin mükellefiyetinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Halbuki, İdare bünyesinde otogar işletmesinin gelirleri için bir bütçe içi işletme oluştuğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, şehirlerarası otobüs terminalinin kurumlar vergisine geçiş sürecindeki iş ve işlemlerinin inceleneceği ve gerekli işlemlerin ivedilikle başlatılacağı ifade edilmiştir.

Netice olarak, otogar bütçe içi işletmesi için kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis ettirilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: Yevmiye Defterinde Boş Yevmiye Kayıtlarının Bulunması

İdarenin 2020 yılı yevmiye defterinde toplam 354 adet yevmiye numarası boş bırakılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 44'üncü maddesine göre; yevmiye defteri, kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve

www.balioglu.net

maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defterlerdir. Ayrıca, ilgili Yönetmelik'in 43'üncü maddesinin (4) numaralı fıkrasına göre işlemler, yevmiye defterine kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)'den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verilerek kaydedilecektir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; 01.01.2020-31.12.2020 döneminde İdarenin yevmiye defterinde 354 adet yevmiyenin boş bırakıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen denetim tespitine binaen İdare tarafından, 354 adet boş yevmiyenin sehven atlandığı, yevmiye numaralarının mevzuat hükümleri doğrultusunda atlanmadan sıralı olarak verilmesine riayet edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda muhasebe işlemleri, yevmiye numara sırasına göre arada boşluk bırakılmadan kaydedilmelidir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Taşınmazların Değer Tespitlerinin İlgili Mevzuata Uygun Olarak Yapılmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında "İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazlarının Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi" başlığıyla 1 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile Birikmiş	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici

www.balioglu.net

Amortismanlar Hesabının Birbirine Eşit Olmaması			işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabının Gerçeği Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus idare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebede Takibinin Yapılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	İdare tarafından konu ile ilgili gerekli çalışmalar başlatıldığından ilgili yılda bulgu konusu yapılmamıştır.
Maddi Duran Varlıklar Amortisman Kayıtlarının Gerçeği Yansıtmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında "Maddi Duran Varlıkların Bir Kısmı İçin Amortisman Ayrılmaması" başlığıyla 2

www.balioglu.net

			numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Yabancı Para Cinsinden Borçların Yanlış Hesapta Takip Edilmesi ve Kur Değerlemelerinin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Bazı Gelir Kalemlerinde Tahakkuk Tahsilat Oranın Düşük Kalması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus ile ilgili gerekli çalışmalar başlatıldığından ilgili yılda bulgu konusu yapılmamıştır.
Devlet İhale Kanunu Kapsamındaki İhalelerde Kesin Teminat Bedelinin Eksik Alınması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Mal Alım İhalesinde İş Artışının Mevzuata Aykırı Olarak Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu ihaleye ilişkin mal alımı tamamlandığından ilgili yılda bulgu konusu yapılmamıştır.

www.balioglu.net

Araç Kiralama İhalesinde Mevzuata Aykırı Uygulamaların Olması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında 6 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
İlan Reklam Vergisi Tarifesinin Mevzuata Aykırı Olarak Belirlenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Şehir İçi Ulaşım Otomasyon Hizmetleri İhalesi Kapsamında Yüklenicinin Sorumluluklarını Yerine Getirmemesine Rağmen Herhangi Bir Yaptırım Uygulanmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu ihale ilgili yılda sona erdiğinden ve konu ile ilgili yeni ihale yapıldığından ilgili yılda bulgu konusu yapılmamıştır.
Sosyal Denge Sözleşmesi Geçerlilik Tarihinin Mevzuata Aykırı Olarak Belirlenmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.

www.balioglu.net

Sözleşme Yükümlülüğünü Yerine Getirmeyen Kiracıların İhale Yasaklısı Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Maden Payının Kontrolünün Sağlanamaması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında "Belediye Maden Payının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması" başlığıyla 13 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
İdareye Ait Taşınmazların İhale Yapılmadan Kiraya Verilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus ile ilgili olarak İdare tarafından gerekli çalışmalar

www.balioglu.net

			başlatıldığından ilgili yılda bulgu konusu yapılmamıştır.
Emlak Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Kontrolünün Gerçekleştirilmemesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Söz konusu husus ile ilgili olarak İdare tarafından gerekli çalışmalar başlatılmış olup, konuya ilişkin bir diğer bulgu Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında 9 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Taşınır İşlem Fişlerinin ve Taşınır Teslim Belgelerinin Düzenlenmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
İdarenin Sahibi Olduğu Otogar İşletmesinin Vergi Mükellefiyetinin Tesis Edilmemesi	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında 16 numaralı bulgu

www.balioglu.net

			olarak düzenlenmiştir.
Banka Hesapları Arasındaki Aktarmalarda Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.
Satışı Yapılan Taşınmazların Kayıtlı Değeri Değil Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Diğer Bulgular kısmında "Peşin Yapılan Taşınmaz Satışlarında Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının Kullanılması" başlığıyla 3 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Tahsisli Taşınmazların Muhasebede Takibinin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.

www.balioglu.net

Taşınmaz Envanteri İle Muhasebe Kayıtlarının Tutmaması	2018	Yerine Getirilmedi	Söz konusu husus 2020 yılında da tespit edilmiş, Sayıştay Denetim Raporunun Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular kısmında "İdarenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımındaki Taşınmazlarının Muhasebe Bilgilerinin Güncellenmemesi" başlığıyla 1 numaralı bulgu olarak düzenlenmiştir.
Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından Gerekli Çıkış Kayıtlarının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Söz konusu husus İdare tarafından gerekli düzeltici işlemler yapılmak suretiyle yerine getirilmiştir.

www.balioglu.net